

ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION OF PROSPECTIVE TEACHERS' ATTITUDES REGARDING TEACHING VARIOUS IN TERMS OF VARIABLES

Nevin AKKAYA*

* Yard.Doç.Dr.Nevin AKKAYA, Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, nevin.akkaya@deu.edu.tr

ÖZET:

Bu araştırmada Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile akademik başarıları arasındaki ilişki incelenmiştir. Bu araştırmanın örneklemini 2004–2005 Öğretim Yılı Türkçe öğretmenliği programı son sınıfta öğrenim gören 147 kız 78 erkek öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği ve öğrencilerin yedi dönemlik transkriptlerini değerlendirme yoluyla toplanmıştır. Elde edilen bulgular hem meslekî tutum hem de not ortalamasında kız öğrenciler lehine anlamlı fark olduğunu göstermektedir. Ayrıca öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre tutum ve başarı arasında anlamlı bir ilişki olduğu, öğrencilerin anne-babanın eğitim düzeyinin tutum ve başarıyı etkilemediği, öğrencilerin doğdukları / yaşadıkları yere göre meslekî tutumları arasında anlamlı bir fark olmadığı ancak başarılarında anlamlı fark olduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Öğretmenlik mesleği, tutum, akademik başarı.

ABSTRACT: In this research, the correlation between the attitudes towards the profession of teaching and the academic successes of the final grade students reading at DEU Buca Education Faculty, Turkish Education Department had been examined. Subjects of this research consist of 147 girls and 78 boys reading at final grade of Turkish Education Program in 2004-2005 academic year. The data of this research had been collected by the Attitude Scale towards the Profession of Teaching and by evaluating the students' transcripts for last 7 terms. The obtained findings had been showed that there was a meaningful differentiation in favor of the girls on either Professional attitudes or the averages of the grades. Moreover, it was also seen that there was a meaningful correlation between the attitudes and successes depending on the type of school where they had been graduated, the education levels of the students' parents did not affect either the attitude or the success, there was no meaningful difference among the students' Professional attitudes depending on their place of birth or their living place, however there was a meaningful difference on their successes.

Key Words: Profession of teaching, attitudes, academic successes.

GİRİŞ:

Bilgi toplumunun oluşabilmesi, temelde bilgiyi öğrenecek ve bu bilgiyi öğretimde kullanabilecek bireylerin yetiştirilmesiyle olasıdır. Bu gerçeğin farkında olan uluslar eğitim sistemlerini çağın gereklerine uygun olarak düzenlerler.

Bilgi çağında bilginin girişi, depolanması, yeniden düzenlenmesi ve üretilmesinin dil ile olası olduğu gerçeği özellikle eğitim sistemi içinde Türkçe öğretimine ve Türkçe

öğretmenliği programlarına özel bir önem verilmesini zorunlu kılmıştır.

Öğretmen niteliğini arttırmak amacıyla 1997'de 4306 sayılı yasa ile ilk ve orta öğretim kurumlarında gereksinim duyulan öğretmenlerin yetiştirilmesi için, Yüksek Öğretim Kurumu ve Millî Eğitim Bakanlığı işbirliği ile öğretmen yetiştirme programları yeniden düzenlenmiştir. Bu düzenlemede: "Yeni düzenlemede öngörülen en önemli hususlardan bir diğeri de, özellikle

ilköğretim okullarında görev alacak öğretmenleri yetiştirirken yan alan uygulamasını etkin bir şekilde işletmek yoluyla çeşitli alanlarda ortaya çıkabilecek öğretmen ihtiyacını giderecek tedbirlerin alınmış olmasıdır. Bu kapsamda, özellikle Türkçenin diğer bütün programlarda yan alan olarak yer alması önerisi ayrı bir önem taşımaktadır. Bütünlüğümüzü sağlayan temel iletişim aracı olan anadilimiz Türkçemizin öğrencilerimize en iyi ve en doğru bir şekilde öğretilmesi tartışma götürmez bir olgudur. Anadilini etkin kullanmanın öğrencileri tüm yaşamlarında başarılı kılmasının yanı sıra, yabancı dil öğrenme ve kullanmadaki başarısını da önemli ölçüde arttıracak bir gerçektir. Bu nedenle yeni düzenlemede Türkçe Öğretmenliği Programı (6-8), Türkçe öğretmenlerini yetiştirmekle birlikte, diğer programlara da ortak yan alan derslerini vermek üzere ayrı bir bölüm olarak yapılandırılmıştır” (TC YÖK Başkanlığı, 1999).

Öğretmenlik mesleği, alan ve meslek bilgisinin yanı sıra sabır, özveri, hoşgörü, alanıyla ve mesleğiyle ilgili yenilikleri takip edebilme gibi özellikleri de gerektirmektedir. Öğretmenlikte başarılı olabilme mesleği severek, isteyerek başlamakta gerektirir. (Saracaloğlu ve arkadaşları, 2000). **Sss**Bunun içinde öğretmen adaylarında olumlu tutum geliştirilmesi gerekir.

Tutum, bireyin kendine ya da çevresindeki herhangi bir toplumsal nesne ya da olaya karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak örgütlediği bilişsel, duyuşsal ve davranışsal bir tepki eğilimidir (Baysal,1981). Cüceloğlu (2002)'na göre de tutum; bir kimse, nesne ya da durumla ilgili oldukça organize ve sürekli olan inanç ve duygulardır. Bu inanç ve duygular, bireyin o kimse, nesne ya da duruma karşı belirli bir biçimde davranmasına yol açar. Bu nedenle tutum ve davranış arasında yakın bir ilişki vardır.

Külahoğlu (2000)'nun Bonbour'dan aktardığına göre, genelde bir mesleğe yönelme durumundaki kişide aşağıdaki tutumlar gözlenmektedir:

- Kişilik özelliğiyle meslek arasında belli bir uyumun bilincine varmak.

- Karşı konmaz bir içsel itilim duymak.
- Mesleği bir çok özelliği açısından çekici bulmak.

- Kişisel gelişimini ve iş dünyasını değerlendirerek oluşturulmuş bir varoluş projesinin mantıklı seçimi.

Öğretmen adayında bu tutumların gözlenmesi, öğretmenin mesleğinin sorumluluklarını yerine getirmesini, eğitim kurumlarının yeni eğitim modelini kavramasını, öğrenme teorilerini, pedagojik yöntem ve eğitim programlarını sorgulamasını, yeniden tasarlama becerisini geliştirmesini sağlayacaktır.

Son yıllarda başarılı ve yetenekli öğrencilerin öğretmenlik mesleğini ilk sıralarda tercih etmeleri yönünde önlemler alınmaktadır (Karagözoğlu, 1987 ; Tekişik, 1988 ; Saracoğlu, 1991). Bununla birlikte geleneksel öğretmen yetiştirme modelleri, öğretmen adaylarında olumlu tutum geliştirmede yetersiz kalmaktadır. Bu nedenle öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının incelenmesi, programa geliştirmecilere, öğretmen yetiştiren kurumlara, bu konuda çalışma yapanlara ve ortaöğretim kurumlarına katkı sağlayacağı umulmaktadır.

Bu araştırmayla, Türkçe öğretmeni adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını saptamak; öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarıyla akademik başarının, cinsiyeti, yaşanılan yerin ve anne-babanın öğrenim düzeyinin etkili olup olmadığını belirlemek amaçlanmıştır.

Çalışmada, bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Öğretmenlik mesleğine karşı tutum ile akademik başarı arasında doğrudan ilişki var mıdır?
2. Öğrencilerin not ortalamaları ile meslekî tutum puanları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?
3. Öğrencilerin not ortalamaları ile meslekî tutumları yaşadıkları yerlere göre farklılık göstermekte midir?
4. Öğrencilerin not ortalamaları ile meslekî tutum puanları arasındaki ilişkiyi annelerinin eğitim düzeyleri etkilemekte midir?
5. Öğrencilerin not ortalamaları ile meslekî tutum puanları arasındaki ilişkiyi

babalarının eğitim düzeyi etkilemekte midir?

6. Öğrencilerin not ortalamaları ile meslekî tutum puanları arasındaki ilişki öğrencilerin mezun oldukları okul türüne göre değişiklik göstermekte midir?

YÖNTEM

Evren ve Örneklem

Araştırma evreninin Eğitim Fakülteleri oluşturmaktadır. Çalışma evreni olarak Dokuz Eylül Üniversitesi, Buca Eğitim Fakültesi seçilmiştir. Araştırmanın örneklemini, 2004–2005 öğretim yılı güz yarıyılında DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü'ne devam eden 147'si kız ve 78'i erkek olmak üzere toplam 225 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırmaya dahil edilen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları Semerci, (1999) tarafından geliştirilen 30 maddeden oluşan öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği ile belirlenmiştir. Bu ölçek beş aralıklı

Likert tipi bir ölçek olup olumlu ifadeler için 5-4-3-2-1; olumsuz ifadeler için 1-2-3-4-5 şeklinde ters puanlanmaktadır. Bu ölçekteki maddelerden 22'si olumlu, 8'i olumsuzdur. Bu ölçeğin Alpha güvenirlik katsayısı .90'dır.

Akademik başarılarına ilişkin bilgiler ise öğrenci işlerinden elde edilen yedi dönemlik transkriptleri ile sağlanmıştır.

Bu araştırmanın verileri "SPSS 11.00" programında çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde şu istatistik teknikleri kullanılmıştır: Standart Sapma, Korelasyon, Aritmetik Ortalama, Varyans Analizi, t-Testi 5. Scheffé Testi.

BULGULAR

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını saptamak amacıyla yapılan çözümlenmeler sonucunda, öğrencilerin % 87'sinin olumlu, % 9'unin orta düzeyde ve % 4'ünün olumsuz olduğu belirlenmiştir.

Çizelge 1. Öğretmen Adaylarının Akademik Başarıları ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Puan Ortalamalarının Cinsiyete Göre Dağılımı

Değişken	Cinsiyet	n	\bar{X}	S	Sd	f	p
Ortalama	1. Kız	147	2.61	.32	1-223	17.26	.000
	2. Erkek	78	2.42	.33			
Meslekî Tutum	1. Kız	147	132.66	9.89	1-223	12.10	.001
	2. Erkek	78	126.98	14.40			

Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve başarılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan çözümleme Çizelge 1'de verilmektedir. Tablo incelendiğinde, kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutum puan ortalamalarının (132,66) erkek öğrencilerinkinden (126,98) daha yüksek olduğu görülmektedir. İstatistiksel analiz sonucunda da kız ve erkek öğrencilerin Türkçe dersine yönelik tutum ortalamalarının kız öğrenciler lehine

anlamli düzeyde ($p < .001$) farklılaştığı saptanmıştır.

Bulgular, Aşkar ve Erden (1986), Aşkar ve Çelenk (1989) ile Saracoğlu (1991, 1992) tarafından gerçekleştirilen araştırmalarla örtüşmektedir.

Öğrencilerin başarı puanı ortalamaları incelendiğinde, kız öğrencilerin ortalamalarının(2.61) erkek öğrencilerinkinden(2.42) daha yüksek istatistiksel olarak anlamlı fark olduğu görülmektedir.

Çizelge 2. Öğrencilerin Dönem Ortalamaları İle Meslekî Tutumlarının Yaşadıkları Yerlere Göre Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Varyans Çözümlemesi Sonuçları

Değişken	Yer	n	\bar{X}	S	Sd	f	p
Ortalama	Köy	27	2.37	.21			
	Kasaba	15	2.71	.45			
	İlçe	88	2.52	.35	4.220	3.32	0,1
	Şehir	49	2.57	.28			
	Büyük şehir	46	2.61	.36			
Meslekî Tutum	Köy	27	128,29	10.23			
	Kasaba	15	127,20	13.35			
	İlçe	88	130.76	13.99	4.220	1.32	.26
	Şehir	49	130.20	9.81			
	Büyük şehir	46	133.65	9.75			

Çizelge 2 incelendiğinde öğrencilerin yaşadıkları şehre göre başarı ortalamalarında fark gözlenirken, meslekî tutumları arasında anlamlı fark olmadığı görülmektedir.

Ortalama başarıda en yüksek ortalama kasabada yaşayan öğrencilerde gözlenirken

en düşük ortalamayı ise köyde yaşayanların oluşturduğu görülmektedir. Scheffè testi sonuçlarına göre farkın yönü ise; 'köy' ($\bar{X} = 2,37$) < 'ilçe' ($\bar{X} = 2,52$) < 'şehir' ($\bar{X} = 2,57$) < 'büyük şehir' ($\bar{X} = 2,61$) < 'kasaba' ($\bar{X} = 2,71$) biçimindedir.

Çizelge 3. Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutum ve Başarı Puanlarının Annenin Eğitim Düzeyine Göre Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Varyans Çözümlemesi Sonuçları

Değişken	Anne Eğt. Düz.	n	\bar{X}	S	Sd	f	p
Ortalama	İlk	136	2.55	.34			
	Orta	53	2.56	.33	3-221	.66	.57
	Yüksek	17	2.61	.42			
	Diğer	19	2.55	.34			
Meslekî Tutum	İlk	136	130.58	12.47			
	Orta	53	132.11	11.40	3-221	.47	.69
	Yüksek	17	128.88	10.03			
	Diğer	19	129.21	11.37			

Çizelge 3 incelendiğinde öğrencilerin annesinin eğitim düzeyine göre öğrenci ortalama ve mesleğe karşı tutumları arasında anlamlı fark olmadığı

gözlenmektedir. Ortalama puanlarda en yüksek ortalama annesi yüksek öğretimi öğrencilerde rastlanırken ($\bar{X} = 2,61$), en düşük ortalama ise okuryazar ve ilköğretim

mezunu annelerin çocukları arasında ($\bar{X}=2,55$) gözlenmektedir.

Öğrencilerin annelerinin eğitim durumuna göre meslekî tutumları arasında anlamlı fark olmadığı belirlenmiştir. En

yüksek tutum puanı ortaokul mezunu annelerin çocuklarında görülürken ($\bar{X}=132,11$), en düşük tutum puanı yüksek öğretim mezunu annelerin çocuklarına ($\bar{X}=128,88$) aittir.

Çizelge 4. Öğrencilerin Türkçe Dersine Yönelik Tutum ve Başarı Puanlarının Babanın Öğrenim Düzeyine Göre Dağılımı

Değişken	Baba Eğt. Düz.	n	\bar{X}	S	Sd	f	p
Ortalama	İlk		96	2.54	.31		
	Orta	65	2.52	.34	3-221	1.58	.19
	Yüksek	56	2.61	.38			
	Diğer	8	2.36	.17			
Meslekî Tutum	İlk		96	128.92	13.66		
	Orta	65	130.87	10.12			
	Yüksek	56	133.48	10.03	3-221	1.74	.15
	Diğer	8	131.00	13.81			

Çizelge 4 incelendiğinde öğrencilerin babalarının eğitim düzeyine göre ortalama başarı ve meslekî tutum arasında anlamlı fark olmadığı gözlenmektedir. En yüksek ortalama babası üniversite mezunu olan öğrencilerde gözlenirken ($\bar{X}=2,61$), en düşük ortalama ise babası okur-yazar olan öğrencilerdedir (2,36).

Meslekî tutumda en yüksek ortalama babası yüksek öğretim mezunu öğrencilerde ($\bar{X}=133,48$), en düşük ortalama ise babanın ilköğretim mezunu olduğu öğrencilerde ($\bar{X}=128,92$) gözlenmektedir. Araştırmadaki bulgular, Saracoğlu (1991, 1992) ve Erden (1995) tarafından gerçekleştirilen araştırma ile desteklenmelidir.

Çizelge 5. Öğrencilerin Mezun Oldukları Okul Türüne Göre Aritmetik Ortalamaları, Standart Sapmaları ve Varyans Çözümlemesi Sonuçları

Değişken	Mez. Lise	n	\bar{X}	S	Sd	f	p
Ortalama	Genel Lise		76	2.56	.34		
	Anad.Öğr.	86	2.44	.31	3-221	6.36	.000
	Süper	41	2.69	.32			
	Anadolu Lis.	22	2.65	.34			
Meslekî Tutum	Genel Lise		76	131.55	14.11		
	Anad.Öğr.	86	129.40	11.33			
	Süper	41	129.43	9.73	3-221	1.64	.18
	Anadolu Lis.	22	135.13		8.66		

Çizelge 5 incelendiğinde öğrencilerin mezun oldukları okul türü ile dönem ortalamaları arasında anlamlı fark olduğu gözlenmektedir. Scheffè testi sonuçlarına göre farkın yönü ise; ‘anadolu öğretmen lisesi’ ($\bar{X} = 2.44$) < ‘genel lise’ ($\bar{X} = 2.56$) < ‘anadolu lisesi’ ($\bar{X} = 2.65$) < ‘süper lise’ ($\bar{X} = 2.69$) biçimindedir.

Meslekî tutumda ise gruplar arasında anlamlı fark bulunmamaktadır. Bu araştırma bulguları, Kesercioğlu ve arkadaşları (2000) tarafından gerçekleştirilen çalışmayla örtüşmekte; Saracaloğlu’nun (1991, 1992) yaptığı araştırma bulguları ile çelişkili görülmektedir. Bu durum, örnekleme katılan öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre farklı sayıda gruplar oluşturmasıyla açıklanabilir.

SONUÇLAR VE TARTIŞMA

Yapılan araştırmada aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

1. Kız öğrencilerin lehine öğretmenlik mesleğine yönelik tutumda anlamlı düzeyde farklılık saptanmıştır. Ortalama başarıda da kız öğrencilerin ortalamalarının erkek öğrencilerden daha yüksek anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Özellikle kızların sözel zekâsı, kızlarda beyin sağ yarımkürenin erkeklere göre baskın olması nedeniyle, dil becerileri daha gelişmiştir. Toplumumuzda, öğretmenlik mesleğinin bir bayan mesleği olarak kabul görmesi ve kızların duyuşsal özellikleri bu mesleğe karşı tutumları ve beraberinde başarıyı da olumlu etkilemektedir. Araştırmanın bu bulgusu; Bölükbaş, 2004, Keskin, 2003, Serin, 2001’in araştırma bulgularıyla örtüşmektedir.

2. Öğrencilerin yaşadıkları yere göre meslekî tutumları arasında anlamlı bir fark yoktur. Ancak, başarı ortalamalarında en yüksek ortalama kasabada yaşayan öğrencilerde gözlenirken; en düşük ortalama köyde yaşayanlarda görülmektedir.

Öğretmen adaylarının yaşadıkları yerlere göre başarı ortalamalarında en düşük ortalama köyde yaşayanlarda görülmektedir. Bu da köyde öğrenimden çok yaşamını idame ettirecek gündelik işlere daha çok zaman ayrılması biçiminde

yorumlanabilir. Köyde yaşayan öğrenciler, öğrenimde altyapı oluşturmaktan çok, yaşadıkları yerde hangi ekonomik ve tarımsal faaliyetler yoğunlukta o işle meşgul olmaları, okula daha az zaman ayırmaları ve fakültele daha az birikimli gelmeleriyle açıklanabilir.

3. Annenin öğrenim düzeyi mesleki tutumu ve başarıyı anlamlı düzeyde etkilememektedir. Çünkü çocuk, temel eğitim yaşından sonra aileden uzaklaşarak dış dünya ile etkileşim içine girmektedir. Bu nedenle annenin etkisi, öğretmen adayı üstünde azalmaktadır.

4. Öğrencilerin mezun oldukları lise türü ile tutum ve başarıları arasında anlamlı fark olduğu gözlenmektedir. En yüksek meslekî tutum Anadolu liselerinde, en yüksek başarı ortalaması süper liselerdedir. Anadolu öğretmen liseleri ise gerek tutumda, gerekse başarıda son sıralarda yer almaktadır. Bu durum, Anadolu öğretmen lisesi çıkışlı öğrencilerin ek puanla eğitim fakültelerine yerleşmeleriyle açıklanabilir. Anadolu liseleri ve süper liselerden gelen öğrenciler ise, OKS’de başarılı olmuş ya da yüksek ortalama öğrencilerdir.

Anadolu öğretmen liselerinin tutumlarının düşük çıkması, bu liselerin programlarının ve öğretmenlerin olumlu tutum geliştirmede etkili olamadığını göstermektedir.

Bu sonuçlar doğrultusunda şu önerilerde bulunulabilir:

1. Mesleğin etkili ve verimli olarak yürütülmesinde olumlu tutumlar geliştirmek için, ilköğretimin ikinci kademesinde yönlendirmenin yapılması, gerçekten mesleğe ilgili öğrencilerin öğretmen liselerine yönlendirilmesi yoluna gidilmelidir.

2. Anadolu öğretmen liselerinin, özellikle eğitim programlarını ve programı yürütecek öğretmenlerin kullandığı yöntem ve stratejilerin bu mesleği sevdirmeye yönelik olması gerekmektedir.

3. Eğitim fakültesine yerleşecek öğretmen adaylarının üniversite sınavlarının dışında bir belirleme sınavıyla yerleştirilmesi daha uygun olacaktır. Özellikle Türkçe öğretmenliği programına yerleşecek adayların, mülakat sınavıyla dil kullanma becerilerinin de ölçülmesi gerekmektedir.

4. Öğretmen adaylarının meslek öncesi öğrenim sürecinde, meslekleriyle ilgili görüşlerinin belirlenmesi, bu görüşler doğrultusunda programların düzenlenmesi, olumlu tutum geliştirmede ve başarıda daha etkili olacaktır.

5. Eğitim fakültesindeki formasyon derslerinin gerek içerik, gerekse işleme

KAYNAKLAR

1-Aşkar, P. ve Çelenk, S. (1988). “İlkokula Öğretmen Yetiştiren Eğitim Yüksekokulu Öğrencilerinin Öğretmen Mesleğine İlişkin Tutumları Konusunda Yapılan Araştırma” **Çağdaş Eğitim**, Ankara, S. 138, s. 13.

2-Akyüz, Y. (1978). Türkiye’de Öğretmenlerin Toplumsal Değişmedeki Etkileri, Doğan Basımevi, Ankara.

Bilgen, N. (1988). Öğretmenin Meslekî ve İnsanî Nitelikleri, **Çağdaş Eğitim**, S. 132, s. 19.

3-Bölükbaş, F. (2004). Yansıtıcı Öğretimin İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Türkçe Dersine Yönelik Tutum ve Başarıları Üzerindeki Etkililiği, Yayınlanmamış Doktora Tezi. DEÜ. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

4-Büyükkaragöz, S. (1988). Eğitimde Öğretmenin Rolü ve Öğretmen Tutumlarının Öğrenci Davranışları Üzerindeki Etkisi, **Millî Eğitim**, S. 137, s. 11

5-Gören İ. Deniz S. (2003). “Orta Öğretim Branş Öğretmenliği Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Sertifikası Programına Yönelik Görüşleri” **Millî Eğitim Dergisi**, S. 158, s. 251.

6-Hoşgörü, V. Kılıç, Ç ve Dündar, H. (2002). “Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Programı Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları” **Eğitim Bilimleri Dergisi**, S.16.

7-Karamustafaoğlu, O., Özmen, H. (2004). Toplumumuzda ve Öğretmen Adayları Arasında Öğretmenlik Mesleğine Verilen Değer, **Değerler Eğitimi**, S. 6, s. 7.

biçimi bakımından olumlu tutum geliştirici biçimde olması gerekmektedir.

6. Eğitim fakültelerindeki son iki yıl, fakülte-millî eğitim okullarıyla işbirliği içinde yürütülmesi, mesleğe karşı olumlu tutum geliştirmeye katkı sağlayabilir.

8-Keskin, A. (2003). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin İngilizceye Yönelik Tutumları İle Akademik Başarıları Arasındaki İlişkiler, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, DEÜ. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

9-Külahoğlu, Ş. (2000). İyi Öğretmenlik: Yetenek mi, Beceri mi? **Eğitim Araştırmaları**, S.2, s. 52.

10-“Anonim” (1999). MEB Komisyon Çalışması “Öğretmen Yeterlilikleri”. Ankara.

11-Nezih, Özgür F. (1994). Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul: Sosyal Bilimler Enstitüsü.

12-Oğuzkan, F. (1982). **Öğretmenliğin Üç Yönü**, Ankara: Kadioğlu Matbaası.

13-Oral, B. (2004). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, **Eğitim Araştırmaları**, S. 15.

14-Özsoy, O. (2003). **Etkin Öğrenci Etkin Öğretmen Etkin Eğitim**. İstanbul. Hayat Yayıncılık.

15-Saracaloğlu A. S. (1992) “ Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumları” **Spor Bilimleri Dergisi**, 3 (1), 10-26, Mart

16-Saracaloğlu, A. S. Serin, O. Bozkurt, N. ve Serin, V. (2000). “Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler” IX. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (sunulmuş bildiri). (27-30 Eylül). Erzurum.

17-Sayın, S.(2005). “Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi” **Eğitim Araştırmaları**. S. 19, 272–281.

18-Serin, O. (2001). Lisans ve Lisansüstü Düzeyindeki Fen Grubu Öğrencilerinin Problem Çözme Becerileri, Fen ve Bilgisayara Yönelik Tutumları İle Başarıları Arasındaki İlişki. Yayımlanmamış Doktora Tezi. DEÜ. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

19-Şen, H. Şenay, (2002). “Öğretmen Yetiştiren Kurumlarda Öğretim Elemanlarının Etkili Öğretmenlik Özellikleri” **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**. S. 2002–1 s. 23

20-Şimşek, H.(2005). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Programına Devam Eden Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları, Yüzüncü Yıl Üniversitesi, **Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi**, C.II, S.1. <http://efdergi.yyu.edu.tr>

21-Tavşancıl, E. (2002). **Tutumların Ölçülmesi ve SPSS İle Veri Analizi**, Ankara: Nobel Yayınları.

22-Tekışık, H.H. (2006). Öğretmenlik Mesleği ve Öğretmen Yetiştirme, **Çağdaş Eğitim Dergisi**, S.329, ss. 1-7.

23-Uçan A. “Öğretmenlik Mesleği Nedir?” **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**.

24-Yalçın, A. (2002). **Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar**, Ankara: Akçağ Yayınları.

25-Yetim, A. ve Göktaş, Z. (2004). Öğretmenin Mesleki ve Kişisel Nitelikleri, **Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi**, C. 12, s. 2.

26-Yılmaz, H. (2001). **Öğretmenim, Lütfen Bu Kitabı Okur musun?** Konya: Çizgi Kitabevi.